

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

ПРОТОКОЛ

София, 04.11.2019 г.

от Обществено обсъждане

на предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД за одобряване на платформа за търговия и определяне на нейния оператор

Днес, 04.11.2019 г. от 13:02 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова, Димитър Кочков и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, А. Иванова - директор на дирекция „Природен газ“, Р. Тахир – началник на отдел „Цени, лицензии и пазари – природен газ“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно протокол от закрито заседание № 185/31.10.2019 г., т.1, за участие в общественото обсъждане на предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД за одобряване на платформа за търговия и определяне на нейния оператор са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия и организации на потребители. Докладът и проектът на платформа за търговия с природен газ са публикувани на интернет страницата на Комисията.

Докладът е изготвен от работна група в състав: Агапина Иванова, Елена Маринова, Ремзия Тахир, Милен Димитров, Виктория Джерманова, Грета Дечева, Михаела Андреева, Снежана Станкова, Мариана Сиркова, Ралица Караконова, Пламен Кованджиев, Емилия Тренева, Ренета Николова и Димитър Дуевски.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-54/31.10.2019 г. като заинтересовани лица са поканени Министерство на енергетиката, „Български енергиен холдинг“ ЕАД, „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Газов хъб Балкан“, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на топлофикационните дружества в България, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, „Примагаз“ АД, „Балкангаз-

2000“ АД, „Камено-газ“ ЕООД, „Добруджа газ“ АД, „Кнежа газ“ ООД, „Костинбродгаз“ ООД и „Тецеко“ ЕООД.

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-жа Петя Иванова – главен специалист в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Кирил Равнички – изпълнителен директор на „Газов хъб Балкан“;
- г-н Стефан Димитров – експерт в Българска асоциация „Природен газ“;
- г-н Кирил Темелков – заместник-председател на Българска газова асоциация;
- г-н Константин Стаменов – представител на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори;
- г-н Пламен Павлов – член на УС на Българска търговско-промишлена палата.

Министерство на енергетиката, „Български енергиен холдинг“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на топлофикационните дружества в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска стопанска камара, „Примагаз“ АД, „Балкангаз-2000“ АД, „Камено-газ“ ЕООД, „Добруджа газ“ АД, „Кнежа газ“ ООД, „Костинбродгаз“ ООД и „Тецеко“ ЕООД не изпращат свои представители.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Ако междувременно постъпи и друго заявление за участие, съответно ще бъде дадена думата на съответното упълномощено лице. Започваме най-напред с г-н К. Равнички, който като изпълнителен директор на „Газов хъб Балкан“ ще изрази позиция относно както самата платформа, така и доклада, който е представен от работната група на Комисията. Заповядайте, г-н Равнички, имате думата.

К. Равнички – „Газов хъб Балкан“:

Благодаря за дадената ми дума. Разработената платформа от „Газов хъб Балкан“ предвижда платформа за търговия, която в пълна степен да отговаря на изискванията съгласно чл. 10 на Регламент 312 за балансиране. В това число – осигуряване на достатъчна поддръжка през целия газов ден както за ползвателите на мрежата, които търгуват, така и за ползвателите на преносни мрежи, осигуряването на прозрачен и недискриминационен достъп, предоставяне на услуги при равнопоставени условия, осигуряване на анонимност на търговията поне до момента на сключване на сделката, както и предоставяне на всички търговски участници на подробен обзор на текущите оферти за покупка и продажба. По отношение на изискванията за предлагане на платформата за краткосрочни стандартизирани продукти, се предвиждат няколко типа, така както са заложили в самия Регламент, а именно: нематериални продукти или т.н. Title Transfers, локални продукти, времеви продукти и времеви локални продукти. Не на последно място, по отношение на .. покриваме и критериите за определяне на пределна продажна и пределна покупна цена, отнесени към съответно количествата, които са предлагани през борсата. В този смисъл се съгласявам с това, което е предложено като обобщение в доклада, като си запазваме правото да дадем становище в определения срок.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Равнички. Вие знаете, че имате две седмици на разположение за предоставяне на становище. Искам все пак да уточня, че заявителят на платформата е „Булгартрансгаз“ ЕАД. Преминаваме към следващия участник. Давам думата на г-н С. Димитров, който е експерт към Българска асоциация „Природен газ“.

С. Димитров – Българска асоциация „Природен газ“:

На първо място и преди всичко бих искал да изкажа своята благодарност за това, че отправихте покана за участието в днешното заседание. Друго много важно, което искаме да изразим, е подкрепата ни изцяло е безрезервна за тази важна стъпка, в случая състояща се в два важни проекта на актове към либерализацията на пазара. Ние като асоциация, представляваща участници на пазара, приветстваме този изключителен напредък. Същевременно за ефективното постигане на заложените цели, от изключителна важност е организацията на всички стъпки по постигането им да бъде на максимално ефективно ниво, включително и организацията на днешното обществено обсъждане. В този смисъл бихме искали да изразим своето становище относно така вече направената организация, а именно – ние получихме проектите на актове два работни дни преди провеждането на самото заседание. Проектите съвкупно се разпростират на над 100 страници и засягат материя, която е нова за пазара и по изключително важни въпроси. В този смисъл, в допълнение на това, бихме искали да отбележим и еднаквостта на третиране на членовете на браншовите организации, каквато е БАПГ, в сравнение с предприятия на газ, които не са членове на такива браншови организации, защото тези, които не са членове, те получават директно поканите, пък нашите членове ги получават чрез асоциацията. Представете си организацията как може да протича. Отнема поне един ден чисто организационно, за да могат да се пренасочат и да съгласуват как изобщо ще се процедира. След това още един ден за обратната връзка. Тоест самите два дни се изчерпват с чисто организационни неща. Не остава почти никакво време, освен събота и неделя, разбира се, от което ние се възползваме максимално като експерти, за да може по същество да анализираме тези важни документи и съответно да формулираме някакво становище. Това е много важно да го отбележим, чисто организационно.

По самия проект на акт ние ще се възползваме от правото, което ни предоставяте, в двуседмичен срок да засегнем по същество всички въпроси, които са включени в него. Тук обаче ми се иска да отправим едно запитване. Предвид това, че в програмата за освобождаване на количества е заложено първият търг да се проведе на 02 декември тази година, а самото осъществяване на търга ще е на платформата, в този смисъл как изобщо като организация и като срокове се вижда да се сключат споразуменията за членство, обучение за работа с платформата, изобщо всички необходими правни и технически стъпки, за да може ефективно на 02 декември всички, които са заинтересовани и искат реално да закупят от тези количества, да го направят по оптималния начин и в срок? Това ми е..

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-н Димитров. Преди да дам думата на следващия участник, все пак по този въпрос искам да кажа нещо. А то е, че когато бяха подготвени промените в ЗЕ, касаещи всичките разпоредби, свързани с либерализацията на газовия пазар, поетапната либерализация, тогава вижданията и ангажиментите бяха, че промените в закона ще бъдат гласувани до края на пролетната сесия, т.е. до 31 юли. По независещи по никакъв начин от КЕВР причини, всъщност промените в закона бяха публикувани на 10 октомври. И заедно с това в самите разпоредби на закона е записано, че той влиза в сила относно тези разпоредби от 01 декември тази година. Всъщност беше компресирано времето, в което КЕВР можеше да изготви становища или документи, които се изискват по закона. И искам да Ви кажа, че колегите от Комисията, специално от дирекциите „Правна“ и „Природен газ“, работят на пълни обороти, защото ако ние не спазим този график, който виждам, че Вие в момента оспорвате, ще се окаже в публичното пространство, че КЕВР вероятно саботира либерализацията на пазара на природен газ, което изобщо не е вярно. Ние полагаме абсолютно всички усилия, намираме се е една постоянна връзка с „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Газов хъб Балкан“, с „Булгаргаз“ ЕАД, за да може всичко да бъде изпълнено в срок. Освен това, понеже Вие казахте, че наистина с два работни дни е

разполагала асоциацията, имате, разбира се, и комуникация с членовете, което допълнително удължава, това което заявих и на Вашия председател, искам да го повтора, че Вие имате две седмици, т.е. 14 дни, в които дори на базата на разискванията, които днес ще се проведат, Вие можете да изготвите писмено становище, което уверявам Ви, ще бъде взето предвид от работната група преди представяне на мотивите за окончателното решение на Комисията. Бях длъжен всичко това да съобщя, защото иначе можеше да се остане с погрешни впечатления, че Комисията по някакъв начин се е постарала едва ли не, да създаде организация, която не е в интерес на заинтересованите лица. Не е в нас причината.

Да, заповядайте.

С. Димитров – Българска асоциация „Природен газ“:

Може би не съм се изразил правилно. Аз в никакъв случай не навеждам в тази посока нито нашето становище, нито си позволявам от името на нашия председател да предприемам такова нещо. По никакъв начин... ние сме преки участници в изработването на закона. Законите срокове са ни пределно ясни. Тук акцентът ми по-скоро беше върху това, че въпросните два акта – Правилата за работа на платформата и проектът на Споразумение за освобождаване на количества са постъпили в Комисията на 15 октомври. Това като първо нещо, което искам да отбележа. Тоест щяхме да се чувстваме по-уверени с работата с тези документи, ако в по-ранен срок ги бяхме получили, дори и да са в по-суров, необработен вид от експертите на КЕВР. И второ, относно датата на днешното обществено обсъждане. Предвид това, че има двуседмичен срок, ние сядаме тук, коментираме едни неща, които тепърва в дълбочина ще навлезем. Можеше предвид извънредната ситуация да се наруши обичайната практика и самият ден на обществено обсъждане да насрочим по към края на максималния срок, който има Комисията, за да одобри и утвърди съответните актове. Това просто...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-н Димитров. Само по повод на... ще си позволя и аз да кажа две изречения отново, за да има яснота. Вие споменавате датата 15 октомври, на която „Булгаргаз“ ЕАД внесе при нас заявлението за съответния документ. Дотогава, докато не се проведе закрито заседание на КЕВР и не се излезе с решение, документите, които се предоставят като преписка със заинтересованите организации и лица, не носят характер на публично обсъждане. С други думи – ние преди проведено миналата седмица заседание, това е по нормативните разпоредби, не е измислено от КЕВР, но в същия ден, в който Комисията се произнесе с решение, ние вече пуснахме не само към Вас, а и към всички останали, тези документи. Такива са ограниченията, защото ако ние ги нарушим, след това при оспорване в съда ще ни бъдат върнати по процедурни нарушения тези документи и ще бъдем отново виновни ние – КЕВР. Спазваме тези заложи в закона срокове. Излишно е да Ви казвам, че даже натискът най-често е, че за да не се бавят определени документи, тези срокове дори би трябвало да бъдат съкращавани, което ние не приемаме. Ние наистина работим със заложените срокове. Благодаря Ви все пак, че повдигнахте този въпрос, защото можах да кажа и тези неща, за да има яснота за всички участници. И преминаваме към г-н К. Темелков, който е заместник-председател на Българска газова асоциация. Заповядайте, г-н Темелков.

К. Темелков - Българска газова асоциация:

Ние разбираме това, че законите трябва да се спазват.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Трябва.

К. Темелков - Българска газова асоциация:

И го уважаваме. Всички процедури трябва да подхождат така, както е предвидено и в законодателството, и в правилата. Но има и друго нещо, което трябва да се спазва, и това е да можем да гарантираме на бизнеса нормална среда, в която трябва да работи. Заради това тези документи, които в момента гледаме, са изключително важни. Аз не го казвам, за да мога да укоря някой. Знаем, че в момента Парламента е решил да наложи тези..

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Точно там е „заровено кучето“.

К. Темелков - Българска газова асоциация:

... срокове и ние ще трябва да се съобразим с тях, но трябва да се съобразим с това – да не бавим по никакъв начин, и от страна на Комисията наистина е редно да се направят стъпките, за да може да се ускори процесът. Но оттук нататък всички заедно трябва да обмислим как да вникнем по-задълбочено в тези документи, как да направим процедурата така, че да се вземе крайното решение наистина информирано, осъзнато и правилно, защото .. Аз говоря в момента и за двата документа, като цяло за процедура общо, защото, честно казано, това нещо ще обърне пазара и всички го знаем. И ако трябва да обърнем пазара неправилно, само за да можем да спазим буквата на закона, а смисъла му го прегазим като тежка машина, това не върши абсолютно никаква работа на никого от нас. Всички ще имаме главоболие. В този смисъл конкретно предложение по този документ, тъй като Вие правилно уточнихте, че в 14-дневен срок ние можем да представим писмените си бележки, но тези неща са изключително нови за нас. Има много неща, които разчитаме точно на такава форма като публичната дискусия да можем да си изясним за себе си. В тази връзка аз предлагам и призовавам колегите от „Газов хъб Балкан“ да организират една по-подробна дискусия, на която ние да се запознаем с документа, да можем да поставим някъде въпросите по самия документ. Те да ни дадат някои от разясненията, за да можем когато внесем в 14-дневния срок нашите предложения, да бъдат по някаква форма комуникирани и да сме получили някаква обратна информация, защото наистина спецификата на този документ е много .. поне за нас е доста сложна, а важността е много голяма. Виждаме, че добре, задълбочено е написан, достатъчно информация има, с която можем да анализираме. Може да се окаже накрая, че нямаме никакви съществени въпроси и само дребни неща да изясним. Може да се окаже, че има нещо съществено, по което трябва да вземем отношение, а ние да не можем да го видим с правилните очи. В тази връзка, това е чисто като предложение, ако може да организират колегите нещо като настоящото публично обсъждане, на което да се запознаем в детайли и да влезем в дискусия, може би след около седмица. Точно по средата на времето, в което ние ще можем да вземем отношение. Това е като процедурно предложение по този документ. По отношение на самия документ, постарали сме се набързо да погледнем по него. Виждаме, че доста всеобхватно са описани правилата. Детайлите ще ги гледаме. Но няколко неща правят впечатление, за които искам точно тук да попитам колегите. Първо, да направя нещо като коментар, което не го забелязах да е в тези правила и може би не е предвидено. По отношение на сегмента на програмата за освобождаване на количествата. Съгласно Закона...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Имате предвид втория документ?

К. Темелков - Българска газова асоциация:

Да, но тъй като тук се касае за сегмент, който работи по това споразумение. Аз говоря в момента само за сегмента, не говоря за споразумението. По отношение на този сегмента в закона е предвидено, че крайни клиенти и търговци на природен газ могат да ползват количествата от тази програма и от тази платформа. В същото време обаче е предвидено само на виртуална търговска точка да се предлагат количествата, което

означава, че всички клиенти трябва да станат и ползватели на мрежата, за да могат да имат достъп до тези количества. Няма лошо да се регистрират всички присъединени клиенти към ВТТ, обаче като говорим за срокове, когато Вие ще вземете решение по този документ на 25 ноември и на 02 декември всички трябва да са се наредили на търговете, за седем дни 200 договора да подпишат с клиентите, които са се присъединили към мрежата, е малко невъзможно, за да може да се осъществи достатъчна възможност за всички клиенти да се включат в търга. Затова едното предложение ми е да се помисли по отношение на програмата за освобождаване на количествата, да има възможност крайните клиенти да получават газа на изходните точки, а не само на ВТТ. Тогава да може да кандидатстват на борсата само със заявление и да бъдат като консуматори на тази програма, без да се налага да се регистрират всичките. Освен това ако не може по този вариант, да се измисли някаква по-облекчена процедура. За останалите клиенти не само .. тук е записано, че трябва да имат достъп до мрежата. Съгласно правилата на „Булгартрансгаз“ ЕАД, не само достъп до мрежата. Трябва да имат и договор за ползване на виртуална търговска точка, за да може да ползват самия продукт. Това нещо не е отбелязано вътре. Мисля, че е само като пропуск, но Вие ще погледнете, за да си го отразите. Това е за останалите клиенти. По отношение на самия документ, са определени тарифите за ползване на платформата. В доклада обаче на Комисията не видяхме да е взето отношение по това – да са разгледани по същество тарифите, да е направена оценка на приходи - разходи, които се очакват по бизнес плана на дружеството и дали тези тарифи са адекватни или не. Ние не можем да го направим това нещо и е редно, след като ще се одобрява този документ, да видим някакъв анализ по този въпрос, че тарифите са адекватни на необходимите приходи, за да се развива тази борса. Съгласни сме, че трябва да се получават достатъчно приходи да може да се развива и ние сме „за“, защото говорим за „Газов хъб Балкан“ и това е важна институция, която трябва да развием, но трябва да бъдат и адекватни, а ние не виждаме този анализ в доклада на Комисията. Така че .. не знам, може би ще трябва да се вземе някакво отношение по този въпрос. Ние не можем да вземе по него. Има локални точки, в които ще се извършват сделки, като например Негру вода 1, Кулата/Сидирокастро са дадени като локални точки в самия документ. Доколкото ми е известно, те са с банделирани услуги и в тези точки няма възможност за прехвърляне на собственост. Сега в момента ми е като въпрос към колегите: Дали и как са го предвидили това нещо, да стават сделки на гранична точка с банделирани услуги, при положение че, доколкото ни е известно, там не може да се прехвърля собственост в тази сделка? Ако може да отговорят на това. И вторият въпрос, който имам в момента към тях, е да дадат малко разяснения по отношение на договора, който се сключва, защото това ще бъде свързано със следващите ни тематика, която ще коментираме. А именно: Каква е технологията на сключване на самия договор? Ще има ли стандартизиран договор при условията, при които като се договори една цена, се сключва договор, или тук се търгува само цена и после да изпадаме в ситуацията всеки един да си договаря условията отделно и да търсят дали са се договорили правилно или не са се договорили правилно по отношение на условията? Защото Вие добре знаете всички, че една цена не е само цена на продукт и място на изпълнение. Специално в газовия бизнес има много други условия, които ти трябва да знаеш по отношение на този продукт, и да знаеш, че тези стандартни условия би трябвало да са приложими към него, за да може наистина да говорим за борсова търговия. Както е известно навсякъде, и не случайно заради това, на борсите се търгуват контракти. Тоест купувате контракти, готов контракт. А ако ние направи само сделка за цена, а договор няма, то де факто търговията е малко повече като тържище, а не като борса. Затова моля малко да обяснят по отношение на тази технология за сключването на самите договори и валидността на договорите, които стават на борсата.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-н Темелков. Вие зададохте важни въпроси. На някои от тях вероятно представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД и „Газов хъб Балкан“ ще Ви отговорят в

рамките на заседанието. За мен обаче по-важно е предложението, което направихте. Действително не по-късно от една седмица от днешното заседание „Газов хъб Балкан“, тяхна може да е единствено инициативата, заедно с „Булгартрансгаз“ ЕАД да проведат ново обсъждане, на което заинтересовани лица да поставят не само тези въпроси, които Вие повдигнахте, но редица други с оглед, когато се представят писмените становища в края на втората седмица, те да бъдат именно строго мотивирани на базата на тези разисквания. Но това зависи от волята на вносителите. Преминаваме към следващия участник, г-н К. Стаменов, председател на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори. Заповядайте, г-н Стаменов.

К. Стаменов – Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори:

Аз преди около седмица имах възможност да кажа нашите притеснения по тази реализация. Ужасно къси срокове. Сега горе-долу ще ги повтора. И нашето виждане е, че материята е изключително сложна, да не повтарям г-н Темелков. В същото време изключително важна. Също да Ви кажа, ние имаме опит в регистриране на RBP платформата като ползвател на мрежа и наистина процедурата е ужасно бавна. Доколкото си спомням, това ни отне около 2 месеца. Представете си 200 фирми, или колкото ще да са, да тръгнат да се регистрират от днешна дата, а тук говорим за търгове, които ще започнат от 02 декември. Тоест наистина има неща, които са в сферата на невъзможното. За виртуалната точка говорих и миналия път. Г-н Темелков засегна темата по същия подобен начин. Струва ми се, че най-разумно е всички промени да се случат от 01 април. Дори и да има някакви сделки, дори и да тръгнат на 02 декември, то би следвало, най-разумното е тези сделки да са за от датата 01 април нататък. Разбива се, ще дадем и писмено становище. Подкрепям г-н Темелков да има такава дискусия в рамките на една седмица, за да може по-експертно да си изговорим нещата и да имаме отговори, преди да изготвим становището си. Така ще сме по-оперативни. Представете си дадем едни писмени становища след две седмици и след две седмици од получим някакви отговори, което сами разбирате, е невъзможно. Благодаря Ви.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Стаменов. Вие подкрепяте предложението на г-н Темелков. И сега преминаваме към г-н П. Павлов, който е член на УС на Българска търговско-промишлена палата. Г-н Павлов, заповядайте.

П. Павлов – Българска търговско-промишлена палата:

Като член на УС на Българска търговско-промишлена палата ще бъда съвсем конкретен. Няма да влизам в експертизата, в която влязоха колегите. Това, което ние успяхме за краткия срок да обсъдим с ръководството на Палатата, е едно предложение, което отправяме към вносителя, възможно е и към Комисията. Да се направи едно съгласуване с Държавна комисия по стокови борси и тържища, защото тук има инструменти, които са свързани с търговия със сертификати, търговия с различни други инструменти и ще бъде полезно дори от гледна точка на това, че в тези кратки срокове, в които сме принудени всички да приемем тези нормативи, едно такова консултиране, една такава процедура ще бъде добре и евентуално организиране после и на проверки. Ние сме на ясно с причините да се забави тази процедура. Между впрочем една от причинените е това, че се проведоха много обстояни, аргументирани заседания на Комисията по енергетика. Цяло лято тя заседаваше.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Така е.

П. Павлов – Българска търговско-промишлена палата:

Така че наистина този нов за пазара елемент, компонент от целия пазар, беше достатъчно обстойно обсъждан, просто нямаше такава достатъчно време. Затова затварям се в рамките само на това предложение. Считаме от БТПП, че ще бъде полезно едно такова съгласуване. Благодаря Ви.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Павлов. При мен се изчерпа списъкът на заявिलите желание да изразят устно становище в днешното заседание. Преди да дам думата на представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД и „Газов хъб Балкан“, отправям въпрос: Има ли други в залата, които биха желали да вземат отношение в рамките на кратко изказване? Не виждам. При това положение се обръщам, кой ще вземе отношение? Заповядайте. Г-жа Иванова.

П. Иванова – „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Запознахме се с доклада на работната група. Смятаме, че достатъчно обективно обхваща заявлението и неговата цел. Във връзка с изискванията на Регламента за балансиране, във връзка с изискванията на изменения ЗЕ и Правилата за търговия в „Булгартрансгаз“ ЕАД постъпи писмо от „Газов хъб Балкан“ с искане за одобрение на платформата. Към искането беше приложен и проект на правилата за работа на платформата. След преглед на представения проект на правила, установихме, че така разписаните функционалности на платформата отговарят на изискванията на Регламента, а именно – по отношение на задължителните функционалности под формата да предоставя недискриминационен достъп, да осигурява достатъчна поддръжка, да осигурява анонимност при търговията. Също така и най-вече във връзка с предлагането на продукти или т.нар. краткосрочни стандартизирани продукти. На първо място, както знаем всички, най-търгуваният продукт с оглед на балансирането (както за търговците, така и за оператора на преносната система), това е продуктът Title Transfer или нематериален продукт, който се търгува с точка на доставка VTR в рамките на деня или за ден напред, или за остатъка на газовия ден. Убедихме се, че платформата ще предлага такива продукти, както и останалите видове – локални, времеви продукти и локални времеви. Само да поясним, че локалните продукти, във връзка с въпроса на г-н Темелков, да, те изискват използването на банделиран капацитет, където такъв се предлага, но на първо място той се ползва единствено и само от оператора за неговите нужди по балансиране. Тоест когато операторът има нужда от газобалансиране на конкретна физическа точка в хода на системата, то той го поръчва през платформата, като единствената разлика с Title Transfer е точката на доставка, а именно че това се случва на конкретна физическа точка. Това не означава, че не се ползва банделиран продукт. Просто софтуерът така сработва, че банделираният капацитет се ползва, но операторът получава газа там, където му е необходим в съответната зона. Същото се отнася и за времевите локални продукти. Така представеният проект на правила също ни дава увереността да твърдим, че платформата ще изчислява така приложимите цени, както е описано и в регламента, и съответно в Методиката за определяне такса за дисбаланс. Всички знаем, че цените от краткосрочните стандартизирани продукти се вземат като база за определяне на такса дисбаланс, което операторът прилага, а именно – пределна продажна и пределна покупна цена. Функционалностите на платформата по всичко личи, че отговарят не само на общия принцип на Регламента за образуване на цена, но и на задължително въведените чрез методиката критерии. А именно: Изискване за извършване на достатъчен брой сделки и изтъргувани достатъчно количество природен газ, така че да няма манипулации, да не може при наличието на една сделка за минимални количества, тя да се вземе предвид при образуване на таксата дисбаланс. Това е много важно както за оператора, така и за целия пазар, тъй като това гарантира една такса дисбаланс, която е предимно и основно пазарно ориентирана и по този начин ще стимулира ползвателите да минимизират своите дисбаланси. Смятаме, че представеният проект на правила би могъл да бъде прецизиран и ревизиран от „Газов хъб Балкан“. Със сигурност това е един проект, който може

допълнително да бъде подобрен, разбира се, с участието на пазара, но смятаме, че е достатъчно доказателство за съответствие с критериите по Регламента и не намираме основание да не бъде използвана на пазара.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-жо Иванова. Г-н Равнички, Вие ще вземете ли думата по повод на някои от исканията, които бяха отправени към „Газов хъб Балкан“ от изказалите се - г-н Темелков, г-н Стаменов?

К. Равнички – „Газов хъб Балкан“:

Да, благодаря Ви, г-н Председател. Както и в процеса до момента, ние винаги сме били отворени към предложения. За нас е важно потенциалните ползватели да споделят техните очаквания и това, което те намират като проблем в това, което е представено към момента. Така че приветстваме идеята за подобно обществено обсъждане, на което да бъдат поканени потенциалните участници, като ще организираме такова нещо.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Това е добре наистина. Заповядайте, г-н Темелков.

К. Темелков - Българска газова асоциация:

По отношение на договора дали можете няколко думи за технологията на подписване?

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Заповядайте, г-н Равнички.

К. Равнички – „Газов хъб Балкан“:

По отношение на договора, първо, може би по отношение на това, че за кратък срок не могат да се регистрират толкова много ползватели на платформата. В закона е записано, относно GRP платформата по-скоро, че ползвателите могат да действат директно или чрез търговец, т.е. има възможност, макар и в кратки срокове, различните ползватели да се възползват от самата GRP услуга. По отношение на договора, в крайна сметка софтуерът осигурява средата, в която ще бъдат предлагани дадени оферти. Ние не можем да гарантираме конкретен договор, който да касае съответната услуга за GRP, която е между „Булгаргаз“ ЕАД и съответния ползвател, който ще се възползва от тази услуга.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-н Равнички. Сега се обръщам към работната група. Имате ли коментари или възникнали нови факти, данни и обстоятелства, които налагат съответно промяна на документите, които са в процес на обсъждане? Заповядайте. Г-жа Иванова – директор на дирекция „Природен газ“.

А. Иванова:

Ние внимателно изслушахме становищата на заинтересованите лица. Чухме и потенциалните участници, чухме и заявителя, и организатора на платформата за търговия. Ще очакваме писмени становища, за да може да ги разгледаме в рамките на срока, с който разполагаме, за да подготвим окончателното решение, което ще предложим на вниманието на Комисията. Това е, което мога да кажа.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-жо Иванова. Обръщам се към моите колеги за изказвания, както и за въпроси, на които след това вероятно ще бъдат помолени представителите на заявителя и

организатора на „Газов хъб Балкан“ да отговорят. Заповядайте, г-н Йорданов, имате думата.

А. Йорданов:

Аз въпроси няма да задавам, респективно в хода на процедурата пред регулатора ще бъдат зададени пред работната група, когато вече проектът на решение е ясен. Единственото нещо, което искам да направя като пояснение, е, че пряко произтичащият ангажимент на регулатора по силата на Регламент 312 е одобряването на платформата. За да не подведем участниците в обществената дискусия, правилата, които са приложени към заявлението за одобряване на платформата, няма да бъдат одобрявани с акт на Комисията, каквото и законово задължение ние нямаме. Имаме задължение да одобрим Правила за функциониране на борсов пазар, когато имаме лицензиран оператор на борсов пазар, и съответно той подаде заявление за одобряване на такива правила. Да, вероятно правите някаква кореспонденция между едните и другите, но тъй като на обсъждане се подлага актът на Комисията...

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Отношението е добро.

А. Йорданов:

Да, идеята беше да не се залагат очаквания към Комисията, които тя обективно няма да може да изпълни.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Няма правомощия.

А. Йорданов:

Да. Това е едното. И второто нещо, което искам да поясня, че според прякото действие на Регламента, операторът на платформата за търговия се определя от оператора на преносната система. При транспонирането на тази разпоредба в нашия закон, подобно задължение е вменено и на регулатора, така че най-вероятно става въпрос за споделена отговорност при определянето на оператор на платформата за търговия. Това бяха двете уточнения, които исках да направя.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря, г-н Йорданов. Най-важният резултат е, че действително ще се проведе такава дискусия, която ще бъде организирана и съответно ще бъде съобщено на всички заинтересовани лица, от представители на „Булгартрансгаз“ ЕАД и „Газов хъб Балкан“. Преди да закрия общественото обсъждане, искам да отбележа и да го съобщя на участниците, че насрочвам закритото заседание на Комисията, на което трябва да бъде одобрена платформата за търговия с природен газ на 29.11.2019 г., тук, в Комисията. Това е закрито заседание. Непосредствено след което всички заинтересовани лица ще бъдат известени за приетото от Комисията решение. Всеки от участниците, независимо дали е взел пряко участие тук или се чувства заинтересовано лице, или организация, има правото в рамките на 14 дни да депозираща свое писмено становище, което да включва и предложение, и становище, и възражение. Всичко, което счете за необходимо, като умислено е оставен един период от близо 10 дни, в които работната група ще работи и мотивирано ще приеме или ще отклони направените предложения. На 29.11.2019 г. е последната възможно дата, съгласно разпоредбите на Закона, Комисията ще излезе с решение. Благодаря Ви за участието, като вероятно по-голямата част, а може би и всички участници от първото заседание, ще продължат с нас следващото заседание.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-54/31.10.2019 г. до заинтересованите лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от ЗЕ относно провеждане на обществено обсъждане на 04.11.2019 г. от 10:00 часа.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

.....
(Д. Кочков)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(А. Фикова - главен експерт)